

نفسی هربرده ۱۰ غرورده

منه لکی بوسته ایله ۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار)

اونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرینک مرجعی آقره مرلریدر .

حیات

هیانه دامامیانه ... دیانه راهلر هر حیات قاتلم ...
- نیجه -

اداره مرکزی :

آقره ده ، استانبول جاده سنده آقره
معارف امینلیکی یاننده کی دائره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نوره ده
دائرة مخصوصه

۳ نجی جلد

آقره ، ۸ کانون اول ، ۱۹۲۷

صافی : ۵۴

صاحبه :

علم و مفکوره

مفکوره جیلکک بلکه اک مفکوره وی بر
مثلی اولارق طانیدیغ « ضیا کونک آلپ » ک بر
مطالعه سنی دائما خاطر لارم . برکون ، قالا بالق بر
مجلسده ، بزده علم حیاتک انکشاف ایتمه دیکندن ،
حقیقی معناسیله عالم لر مز بولونمادیغندن بحث
ایدیلدیکی بر صیراده ، مرحوم دیمشدی که :

— بونک باشلیجه سبی ملی مفکوره دن
محرومیتدر . بر دفعه روح لر مزده بو آتش
یانسین ، اونک فیضی مملکتک محتاج اولدیغی
عالم لر ده یتیشدیره جکدر .

ضیا ، بعض معارضلرینک حقسز اولارق
ادما ایتدکری وجهله ، هر هانکی بر مسئله نی یالکز
برجهه دن کورمکه اکتفا ایدن بسیط بر آدم
دکلدی . یالکز ، محیطی اوزرنده قوتله مؤثر اولاق
واطر افنده کیرک ایمانی دائما تقویه ایتک ایسته یین
هر مرشد کی ، ریاضی بر قطعیته حکملرینی ویرر ،
مخاطبلر نده یکی بر ایمان او یاندر مق ایستردی . قرون
وسطائی تلقیلری بیق مووه عثمانلیق ، موهومه سنه
صاپلانوب قالان صوفیه لره وزوپه لره قارش
عکس العمل یایمق ایچون ، مملکتده کی بوتون
فناقلری ، بوتون یوقسولقلری « ملی مفکوره » دن
محروم اولوشمزه عطف ایدردی . ایسته اوکون ،
اکثریت اعتباریله قوزمو پولیتارله مدرسه لیلردن
ترکب ایدن مجلسده او طرزده لسان قوللانم سنک
باشلیجه سبی ده بویدی . یوقسه ، چوق کنیش
معلوماتی و چوق شخصی کوروشلریله جدا بر خارق
اولان بو بویوک متفکرک ، اجتماعی تکاملک هر نوع
عالم لرینی لایقیله قاورامامش اولماسی اصلا تصور
ایدیله مز .

ای دوشونوله جک اولورسه ، ضیانک
مطالعه سنده هر حالده بر حقیقت حصه سی بولماق
قابل دکلدیر : هنوز « ملیت » دویغوسنی دویما یهرق
ساده جه « امت » وجدانه ، « امت » شعورینه
مالک اولان اجتماعی بر هیئت ، تمامیه قرون وسطائی
بر تشکلدیر ؛ بویله بر تشکل ایچنده سربست
تفکرک موقعی یوقدر که اوراده عصری معناسیله
« علم » موجود اولایلسون . صوک زمانلره
قدر مملکت مزده « علم » و « عالم » دینجه ،
ساده جه دینی ماهیتده مدرسه بیلکیرلرینک و مدرسه
آدام لرینک خاطره کله سی ، مثبت علملرک
هیچ موقعی اولمامه سی ، بوکا بر دلیل دکلیدر ؛
داها بر قاج سنه اولنه کلنجه جه قدر « شیخ الاسلامق »
تشکیلاتی قارشیدنده سربست دوشونمکه و بو
سربست دوشونجه لر ی تبلیغه امکان وارمیدی ؟
بو وضعیتده و بو ذهنیتده بولونان بر مملکتده عصری
علم تلقیسنک انکشافنه امکان اولامایه جنی ، عادتاً
بر متعارفه در . تورک ملتی آنجاق کندی ملیتی
ادراک ایتدکدن صوکرادر که حاکمیتی کندی
النه الدی و ملیت اساسلرینه دایانان بر « ملی
دولت » قورمغه موفق اولدی . بناء علیه ، مملکتده
عصری علمک انکشاف و ترقی سیده ، آنجاق
بوندن صوکر امکان اولایله جکدر . ایسته
بوشکلده دوشونوله جک اولورسه ضیا به حق
ویرمه مک قابل میدر ؟

تورک ملتک ، داها اسلامیتدن اولکی
زمانلردن باشلا یهرق ، بوکونه قدر فکر و صنعت
ساحه سنده یاپدینی ایشلر ، عمومیتله ظن
اولوندیغندن چوق فضله در . ماضیمزه طأد

آرکه اولوژی و تاریخ تدقیقاتک متنادی ترقیسی
سایه سنده ، اسلامیتدن اول اولسون ، اسلام
مدنیتی دائره سنده اولسون ، تورکک فکر
و صنعت حیاتنه هیچ بر زمان بیکانه قالمادیغی هرکون
داها قوتله آکلاشیلور : لا اقل بیک ایکی یوز
سنه دن بری تورک لک ادبیاتی اولدیغی ، تورک خلق
ادبیاتک قومشوقوملر اوزرنده ایزلر بر اقدینی ،
اسلام معماریسی داخلنده تورک معماریسنک
مستقل و چوق قوتلی بر تکامل کچیردیکی ،
اسلام مدنیتک تشکله تورک لک بویوک و فعال
بر رولی اولدیغی عادتاً متعارفه حکمنه کیرمشد .
لکن ، بوتون بونلره رغماً ، جهان تاریخک
عمومی یورویشی اوزرنده ، تورک لک ، ماده ،
بو معنوی رولله قیاس ایدیله میه جک قدر بویوک
بر تأثیری اولدیغی اونو تمامالی یز . تورکک مادی
و معنوی ساحه لرده کی بو تأثیرلرینی مقایسه ایدنجه
واصل اولدیغمز نتیجه شودر : تاریخک هیچ
بر دورنده معنوی قوتمز مادی قوتمزله متناسب
اولمامشدر ! یعنی ، فکر و صنعت ساحه سنده تجلی
ایدن معنوی قوتمز ، هر زمان ، سیاست و عسکرک
ساحه سنده کندی کویستره دن مادی قوتمز دن چوق
آشانی قالمش ، اونکله متوازن صاییلما جق بر مرتبه به
اصلا یوکسه لمه مشدر .

بوراده بو حادثه نک سبیلرینی تحلیله قالدیشه جق
دکلز . نتیجه لرینه کلنجه ، صوک عصرلره قدر
تورکک مادی قوتی ایچون او قدر مضر اولمایان
بو موازنه سزلکک ، ایکی عصر دن بری چوق الیم
نتیجه لر ویردیکنی بیلیورز . بالخاصه بوکون ،
« علم » و اونک تطبیقاتندن عبارت اولان « ته قنیک » ،

برسی ، دوغما تیزمه قاپلقسزین پک بووک بروضوح
ونمود نظرله وبالخاصه چوق جاذب برافاده یله مدعا ق
تعیمجه چالشمه سیدر .

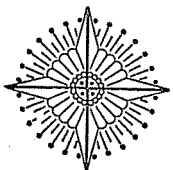
تأثری لسانه و قیمت حکمدری — Le.

langage affectif et les jugements
de valeur. Par : G. — Paris — P.193
Vaucher

موضوع بحث اولان مسئلهیه دأثر صوك عصر
متفكرلرینك مناقشه و نظریاتنه قارشى برآز فضله
اهالكار كورونن بوأثر، اوقونعهسى پك قولای و پك
جاذب كتابلردن برى در و بالخاصه قیمت حکمدرى
حقنده اكثرثا مهم قالمش اولان برچوق فكرلرى
توضیح ایده جك ماهیتده در . فقط اثرك عنوانى
تشکیل ایدوب برتحلیل واسطهسى تلقی ایدیلش اولان
لسان حقنده بوكتابك مهم برشیرلى احتوا ایتدیكنی
سویهلك لازمدر .

اثر ، کله لرك تأثری قیمتلریله کله لره مربوط
بولونان افاده طرز لرینه متعلق ایکی فصلدن سوکرده
ریونك قیمتلك پسیقولوژیسنه دأثر فکرلریله حسیاتك
منطقى La logique des sentiments حقنده کی
اثرین پك قوتله تنقید ایدن برسلسله مطالعاتی احتوا
ایدر . و بو صوك اثرك نه قادار مشوش ، مهم
و کفایه سز اولدوغنی اثباته چالشیر . دها صوکرده ده
قیمت حکمدرینك تکیونی یعنی تأثری دن منطقیه
عمومی تقدیرك appreciation حالنده فردی جاذبه
و واقعه لرك تبلیرینه دأثر و قیمتلك ذهنیشمه سی
intellectualisation و اجتماعیشمه سی socialis-
ation حقنده بعضی تدقیقلرده بولونور . بوندن بشقه
دورقه یامك قیمت و شأیت حکمدرین تنقیده چالشیر
و قیمتلك سلسله مراتبه دأثر مختصر برطاسلافه بو
تقدیرلری اتمام ایدر . بولرده تأثری لسانك
پك اوزاقدن اوزاغه و منشأی هیچ ده عضوی اولمایان
جبری برمداخله سی و ایضاحی مشاهده ایدیلکده و اثر
هرری کندی نوعی وصفلریله تدقیق ایدیلش اولان
بدیی ، اخلاق و اقتصادی قیمتلردن باحث اوج
فصلله ختام بولمده در . مؤلف بالذات اثری حقنده
لازم کلن حکمی و برمشدر : یعنی کندی افاده سیله
هیئت مجموعه ده « دارماداغنیق eparpillé » بعضی
شیلر واردر . و اولدقجه متجاسرانه اوزیه آتیلش
وقفق آرا لرنده فلسفی بر انسجام بولونمایان وضع مافییه
وؤنك ذکا و حیایتنه و فعال روحنه دلالت ایدن
فکرلره مالی در . قیمت حکمدرین تنقید و دورقه یامک
ریبوده تدقیقه شایان آجیققلاری ارااته ایدن بو اثرك
بوموضوعه یکی برشی علاوه ایتمه مش اولدوغنی سویهله تبیلیر .

جمیل سنا

کتابلر

کتابیات

Etudes et reflexions d'un psychiste
Par W. James. P : 336 - Paris - Payot 1924
E. Durandeaud انگلیزجه دن فرانسزجه یه مترجی

ویلیام جیمس طرفندن نشر ایدیلش اولان
بوأثر ، کندیسنك تحریات روحیه یه تخصیص ایتش اولدینی
مقاله لرندن مرکب در . معلوم درکه ویلیام جیمس
روحیاتده علمی معطالرك پك حرارتی برمدافى ایکن
اختیارلنده ووند کی سیریتو آلیزیه قیمت و برمشدر .
ایشته بوأثر بزه ، اولابووک فیلزوفك دینی و مابعدالطبیی
روحیاتى افشا ایتیه سی اعتباریله و بزده صوك کونلرده
تحریات روحیه نك آلدینی شکل و اهمیتی تثبیت ایتیه سی
نقطه نظرلندن مضاعف بر قیمت مالکدر . بز ویلیام
جیمسك بو خصوصده کی تمایلاتی ، بعضاً تحریات
روحیه نك هیئت مجموعه سنی تفسیر ایدرکن و بعضاده
بو تحریاتی معین برنقطه یه قادار ایلرلنك ایچین یابدینی
جهدلرده کوسترمش اولدینی حالت روحیه دن استدلال
ایده بیلیرز . اثرده شایان دقت ایکی تیپ واردرکه
هان هان بومقاله لرك بوتون موضوعی بللی ایتکده در .
برسی اون برنجی فصلی تشکیل ایدن Rapport
sur le contrôle Hodgson de Mme Piper -
هودسون دو مادام پیه رك قونترولنه دأثر راپور
دیگری ده سکزنجی فصلی تشکیل ایدن برکشف الغیوب
Clair Voyance واقعه سی در .

بو اثرده ویلیام جیمس ، مسئله نك اهمیت و معضلیتی
ادراك ایتش و حقیقتدن آیریلمه ق ایچین پك بووک
بر جهد صرف ایتشدر و احتمال بو سببدن مدیوملر
Mediums ك « مادی معجره لرینه miracles »
قارشى سه پیک قالمشدر . (ص : ۸۸ - ۱۱۳)
دها پك صوکرده یارمش اولدوغنی محقق اولان دیگر
بر فصلده ده بو فدرلرندن نکول ایتش کی در .
(۹ نجی فصل) زیرا ویلیام جیمس حیاتك صوك
زمانیرنه دوغرو حادئاتك دها زیاده اطمئان بخش
شرائط داخلنده جریان ایتدیکنی مشاهده ایتش
کورونمکده در . بو سببدن اولاجقدرکه طبیعت
حقنده کی علمی تلقیاتی کیتدجکه دها مستثنا کورونمیه
باشلایان حادئات لهنه ترك ایتیه راضی اولمش .
(ص : ۱۶۹ - ۱۷۰) بونك اك بووک دللی ،
بعض مدیوملرده و بالخاصه مادام پیه ر M. Piper ده
Supranormale معرفت ملکه لرنك موجودتی در .
(ص : ۲۱ ، ۸۷ ، ۳۸ ... الخ) بو ملکه نك
منبعنه کلنجه : جیمس بونی اسپریتلرك Spirites
فرضیه سنه یا قلاشمه دن یانکز ، تکمیل بشری
خاطرلری محافظه ایدن و احوالك بعض ایجاباتی
سایه سنده ، موقه کندینی تشخیصه موفق اولان
کونی Cosmique و دها زیاده خاکی terrestre

و مهم بر شعور تفهیمسنده بولمده در . (ص : ۳۰۸ ،
۳۳۳ ، ۳۳۴)

بو اثری تحلیل ایدن فرانسز منقدلری مترجك
ویلیام جیمسی پك ای آکلامامش اولدینغنی و برچوق
خصوصاته یاکلش ترجمه ایتدیکنی ادعا و بالخاصه
مادام پیه ر عائد مشاهده لرك بر چوق اقسامی
ترجمه یه لزوم کورمه مش اولاسندن شکایت ایدرلر .

اضافیت نظریه سنه عمومی باقیشمار

Vues générales sur la théorie de
la relativité

بردیفتون : Par : A-S: Edington.

انگلیزجه دن مترجمی TH. Greenwood

بولرینرورنك بر مضمونه سی 1924-Paris

اثرینك مقدمه سننده : « منقدلرنك متعدد
هجوملرینه قارشى اضافیت نظریه سنك لایتیر بر صورتده
موقعی محافظه ایتدیکنه و بونظریه نك ، فزینی خارقه لرك
انکشافنده لایزال اولدوغنی قادارده واسع و مهم بر
ترقی مثالی ویرمکده اولدوغنه قائم » دیهن تدبغتون ،
دها اول نشر ایش اولدوغنی [زمان ، مکان
و جاذبه gravitation Espece, temps,] عنوانی
مشهور بر اثریله علم عالمه کندیسنی طامش اولان برریاضی در
بوزات ، ۱۹۲۱ ده نشر ایدیلش اولان بویکنجی اثریله
آینشتاین نظریه سنی شرح و تفصیل ایتش و H. Weyl
هندسه سنك انکشافنه پك اوریزیشال بر شکله
چالشمشدر . اضافیت نظریه لری حقنده کی اثری ،
۱۹۱۸ - ۱۹۲۲ سنه لرنده منفرداً نشر ایدیلش
اولان متعدد مقاله لرن عبارتدر . هربری بر آبرى
قوفرانس تشکیل ایدن بوندرلرك موضوعی شونلردر :
جاذبه و اضافیت مبدئى ؛ اضافیت نظریه سنك فلسفی
وجهه سی ؛ زمانك اضافیتی ؛ اضافیت نظریه سی و بو
نظریه نك علمی تفکرات اورزین اولان تأثری .

اثر ، بولردن ماعدا آینشتاینك جاذبه قانونه
عائد ریاضی نظریه سیله ۱۹۱۹ کسوفنه متعلق برر
نوطی احتوا ایتکده در . ریاضی بر تربیه آله مش
هیچ بر علم هوسکارینه شایان توصیه اولمایان بوأثرده
تدبغتون صوك عصر اضافیه سنه و بالخاصه آینشتاینك
آکلا دینغنی شکله کی اضافیتجکله فضله طرفدار
کورونمکده ، امیل مایرسون کی هم ریاضی و هم
فیلسوف اولان منافقینجی لرك بوخصوصده کی تلذیاته
اشتراك ایتمه مکده در . اثرك اک شایان دقت موفقیترلردن